

HEVES ÉS VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETES - DIJ:

Egész évre . . . 8 kor. | Negyed évre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 " | Egyes szám 20 fillér.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DLUHOPOLSKY BERTALAN.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyilttéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címzendők

A munkaadók szervezkedése.

A munkaadók szervezetlensége szolidaritásérzékének hiánya egyik legfontosabb oka bérmozgalmaink elfajulásának, mert a jól megszervezett és fegyelmezett munkásszervezetek egyik előforrása éppen a munkaadók ezen gyenge összetartása és széjelhuzásában rejlik. A munkaadók erős szervezetei szükségesek nemcsak azért, mert a harcban az egyesülésben van az erő, az összetartásban az önvédelem biztosítéka, hanem mert a béke gyorsabb létrejöttét is csak azok biztosítják. A munkaadók erős szervezetei ritkábbá teszik a sztrájk kitörését, mert a munkások erős ellenféllel állván szemben, inkább meggondolják, hogy könnyelműen próbálkozzanak-e egy kilátástalan bérharczal. A munkaadók erős szervezetei eredményesen végigküzdvé egy, a munkások tulköveteléseivel szemben szükségesnek bizonyult

bérharcot s így intő példát statuálva, hosszabb ideig biztosíthatják magukat egy újabb könnyelmű, meggondolatlan sztrájk kitörése ellen.

Végül pedig, de legelsősorban a munkaadók erős szervei szükségesek azért, hogy bérmozgalmak mutatkozván, a sztrájknak elejét vegyék békés tárgyalások és a kétfelet kielégítő megegyezés által.

Ma még igen ritka nálunk az eset, sokkal ritkább mint külföldön, hogy békés megegyezés jöjjön létre a sztrájk kitörése előtt és ennek főoka a munkaadók szervezetlensége. Hiszen természetes és pszichologiailag is érthető, hogy azok a munkaadók, kik a mindennapi életben, mint többé-kevésbé elkeseredett versenytársak, vagy talán ellenfelek állnak egymással szemben, nem igen egyezhetnek meg közös ellenfelükkel a munkásokkal, midőn a pillanat veszélye őket összehozván, még

egymás között sem találják meg egyhamar, egykönnyen a közös érdek fonalát, a konziliáns hangot, a megegyezés lehetőségét.

Azt hisszük, hogy felesleges további érvekkel bizonyítanunk a munkaadók szervezkedésének szükséges voltát. Kivánatos azonban, hogy a munkásszervezetek is minél inkább megerősödjének, még pedig minél előbb.

Mindaddig míg egy szakmában, melyben a munkások szervezkedése megkezdődött a munkások összesége e szervezetbe nem lépett, bizonyos nyugtalanság és izgalom uralkodik, bizonyos terrorisztikus hajlam mutatkozik a még a szervezeten kívül álló és azokat alkalmazó munkaadók ellen, ami folytonos surlódásoknak és számos munkabeszüntetésnek az okozója.

A még meg nem erősödött munkásszervezetek egyrészt gyengeségük folytán a munkások egy

A „Heves és Vidéke tárcája”

Bünbocsánat.

— A „Heves és Vidéke” eredeti tárcája. —
Irtá: Géczy István.

A falusi plébánia szegényes szobájában fel van gyújtva a viasz-gyertya, de lángja nem lobog vígan a farasónylán, hanem az üdvözítő tövissel koszorúzott képe előtt, ahol a pap és ősz édes anyja térdre hullva imádkoznak. Szomorú emlékü nap ez; tiz esztendővel ez előtt, szent karácsony estélyén halva hozták haza a család fenntartóját. Gyilkos golyó terítette le. Ott az erdő tisztásán találták meg vérbefagyva és mikor haza vitték, a csepegő vér piros vonalat hagyott a frissen esett hóban és ez a piros fonál fekete gyászt hozott az árván maradt családra.

De sok könnye lefolyt a szegény özvegynek, de sokszor vette el szájától a falatot, míg kicsiny fiát ily nagyra nővelte, amíg megérhette, hogy árva magzatja pap lett, az Isten szolgája, a béke apostola.

Es annak a karácsony estének iszonyu emléket nem törülhetne el az elmúlt 10 esztendő. Gyászünnep maradt ez. Imádkoztak, mint most egy megölt embernek lelki üdvösségeért.

Egy hangos „Jó estét kívánok” — za-

varta meg buzgó imájukat. Egy gubás paraszt állott a nyitott ajtó mellett, gubájának kifordított szórén, mint ezer gyémánt csillogott a reá fagyott pára, deres szakála és bajusza élesen kivált a rezes arezből, amit vérpírosra festett a hideg szél.

Megkövetem tisztelendő atyám, kezdte a szót, Varga Tamás az utolsót járja — de nem tud meghalni az árva feje, amíg a tisztelendő ur meg nem gyóntatja. Nincs neki senkije — magam valék mellette — mert hát szomszéd telkesek vónánk — biz én megsajnáltam, láttam, hogy nem tud kiszakadni árva lelke nyavalyás testéből, amíg tisztelendő atyám ki nem kergeti belőle a gonoszt. Befogtam a gebéimet oszt ide kocogtunk; jöjjön velem tisztelendő uram, nem messze megyünk, csak amoda-e az erdő szélire, ott lakik a Varga Tamás, ismeri is tán tisztelendő uram! Nagy gazember vót szegény egész életében, adjon az Isten örök nyugodalmat, kinlódó lelkinek.

A fiatal pap szó nélkül kezébe vette a szent keresztet, szentelt viz tartót, megcsókolta édes anyját, aztán követte a szapora beszédű kis parasztot, ki a hideg éjszakába.

Gyi kedves, gyi csillag! — Sűrű párát fuja maga körül, meg indult a két gebe, poroszkálva vonták a tölgyfátalpat, át a hőmezőn, amoda az erdő felé, ahol egy

veszni indult lélek vigaszt várt az Isten szolgájától.

Ott fetrengett hideg kamrájában, rongyokkal betakarva, kemény szalma-ágyán a halálra vált vén bünös. Kintől eltorzult arcza vonaglott, mint galván ütéses, szája forró nehéz pára ömlött ki, mintha füstje lenne a bent égő pokolnak.

Üregéből kiugró szeme lázasan tapadt az ajtóra, s amint belépett rajta az Isten szolgája, nagyot rándult a test, kisimultak az eltorzult vonások, s a nyitott szájon, párába burkolva, röppent ki a sátán, nyögve hagyta oda áldozatát, mikor a szeretet apostola ujjainál megérinti a verjétekes barázdás homlokot.

— Hivattál fiam, ime megjelentem!

— Már is nyugodt vagyok.

Sok az én bünöm, lelki atyám, sok lopott jószág terheli lelkemet, de ezzel majd csak elszámolok én odafenn.

De van egy vétkem, amit nem tudok elvinni magammal a másvilágra, a mig fel nem oldoz. Ha megbocsát, tudom, hogy megbocsát az a legfőbb bíró is, akihez utban vagyok.

— Megölttem egy embert.

Hej a sok véték közül amit elköttem, egy sem égeti úgy a lelkemet, mint ez... Tiz esztendővel ezelőtt esett meg a dolog — éppen karácsony estélyén. Az erdő tisztásán czipkedtem egy lelőtt szarvassal —

türelmetlen kis csoportja által könnyebben birhatók birhatók sztrájkra, másrészt gyengeségüket éppen ilyen erőpróbákkal akarják palástolni és esetleg sikeres sztrájk után szerzett érdemek által szervezetükbe új tagokat esábitani.

Ha egy szakmában a munkásoknak csak egy része van szervezve, a sztrájk rendszeren sokkal elkeseredettebb lefolyású és többé-kevésbé a sztrájkot követő időben elmérgesítő nyomokat hagy. Ha a szervezett munkásokkal a béke megkötött, nincs kizárva, hogy a szervezeten kívül álló munkáscsoportok nem-e nyugtalanítják a helyzetet. Végül nem csak munkabeszüntetés, után fontos, hogy a munkások minél jelentékenyebb részével jött legyen létre a nyugalmat biztosító megállapodás, hanem épp úgy, mint a munkaadókra, mint a munkásokra is ráillik, hogy minél jobban, minél nagyobb számban vannak szervezve, annál valószínűbb, hogy munkásbármozgalmak alkalmával, a sztrájk kikerülésével is lehetségessé válik a békés megegyezés.

Mindehhez járul az az elvitázhatlan tény, hogy erős és nagy munkásszervezetek vezetése felelősségteljesebb és azért valószínűbb, hogy komolyabb, higgadtabb is.

mert hát akkoriban vadászó voltam! — kellett az a vad, abból tápláltam a feleségemet, az adott volna karácsonyra kenyeret a házhoz. De az emberek törvényt szabtak, hogy szegény embernek nem szabad elejteni az erdő vadját, pedig az Uristen, tudom, azért népesítette meg vele az erdőt, mezőt, hogy a szegénynek is legyen egy kis tápláléka.

No de az urak másképp csinálták, törvényt szabtak rája, engem is megfogott a törvény, hogy ott vesződtem az elejtett vaddal, rám lesett az erdőszél!

Ugy jött oda, hogy észre se vettem, mintha csak a földből nőtt volna ki. Egyenesen a puskámat kérte, hogy is ne! mért nem kérte egybe az életemet, hisz a puskám volt akkor az én életem! — Hát nem adtam! — Akkor rám kiáltott, másodszer is kérte — harmadszor se adtam. Fogta a puskáját, célba vett — de én gyorsabb voltam. Nálam is volt puska, egy golyó még benné; annak a párja, a mi a szarvast leterítette — ezéloztam — Löttem, — Menten lebukott ott, egy álló helyében. Kiömlő vére összevegyült a vad vérével, szépen megfértek ott egymás mellett. A szarvast nem hagytam ott, haza vittem, tisztelendő uram, beteg volt az asszonyom, kenyér kellett neki. Hogy megöltem egy embert, sose tudta meg senki, magamnak is az volt eddig a biztatóm, hogy nem is öltem én meg, csak védtem magamat. Most mikor érzem, hogy rövidesen találkozni fogok vele, nem merek eléje kerülni, amíg tisztelendő atyám fel nem oldoz, mert hát az az ember, akit megöltem, a tisztelendő atyám édes apja volt.

Annak bizonyítására, hogy a munkásszervezetek megerősödésével csökken a sztrájkhajlandóság is, felhozhatnók sok aktoritásnak, a Webb-eknek, Fanny Imle, Bernstein, Raynand, Lotmar, Hüglin és másoknak véleményét, valamint a német és angol sztrájkstatisztika számos adatait.

Erős munkaadó és munkásszervezetek tehát legelső előfeltételei békésebb munkaviszonyok megteremtésének; a kollektív akarat megszervezése lehetővé teszi a kollektív munkaszerződések létrehozását.

A kollektív munkaszerződések pedig, a békés állapotok oly fontos intézményes szervei, hogy azokat nem ismertethetjük, és nem propagálhatjuk eléggé, mert a termelésben most már krónikus jelleggel bíró zavarok és küzdelmek rendezését egyes-egyedül csak a kollektív munkaszerződésektől remélhetjük.

Távolról sem állítjuk azt, hogy erős organizációk és kollektív munkaszerződések, lehetetlenné vagy egészen fölöslegessé teendik majd a sztrájkot. Voltak, vannak és lesznek esetek, midőn a sztrájk, az ultima raezió, a háború kikerülhetetlen, midőn az ipar létalapját megtámadó lehetetlen követelésekkel szemben nem marad

Mintha csak az elkárhozottból kiűzött. s átán, egy szempillantás alatt a gyóntatót szállotta volna meg, úgy torzultak el a vonásai, megrándult a teste és a keresztet tartó kéz felemelkedék, hogy egyetlen esapással szétzúzta a koponyáját annak, aki őt oly árvává tette. De az utolsó perczben rá esett tekintete a keresztre feszített üdvözítő vérző sebeire, aki született, őlt és meghalt, hogy életével, halála árán megváltsa a világot. Sújtó karja lehanyatlott a gyilkos verejtékes homlokára, s gyöngén beloosolta a megszentelt vízzel.

És az a nyomorult ott a szalmaágyon úgy érezte magát, mintha ez a pár vízesepp eloltotta volna a lelkében lángoló poklot.

Végtelen az ur irgalma s kedves előtte a megtért bűnös. Legyen ő teveled s boesásson meg néked, miként én is megbocsátok.

Kiszakadt a lélek, megtért a vén bűnös.

Mikor a fiatal pap kilépett a rozoga ajtón, a téli éjszakába, megkondukt a harang kiciny falujában, elsőt harangoztak éjféli misére.

Megszületett a megváltó! A pap pedig felnézett az égre, melynek azurboltozatján milliónyi csillag reszkető fényével dicsérte az Urat, lelki szemével ott látta magát az Ur számolyánál. Szemeit elvakította a ráömlő fényözön és hallá a megváltó szavait, szelíden, biztatóan.

Istennek felkent szolgálója, Az ur vagyton teveled, egy szempillantás alatt felemelkedtélt hozzám, mert boesásson lakozik a te szivedben, megbocsátottál ugy, miként én megbocsátok minden vétkezőnek.

más út, mint az erők mérkőzése.

De valamint az állam életében is nagy haladást jelent, hogy a régi idők örökös viszálykodása, portyázása, verekedései helyében, hosszú béke után tör ki egy nagy az erőket kimerítő, de a helyzetet tisztázó, modern háború, mely után ismét hosszabb békekorszak következik; valamint az államok küzdelmeit is bizonyos civilisált formák közé lehetett szorítani, ritkábbá tenni, valamint sok esetben békebiróság közvetítésével ki lehet háborút kerülni és ha kikerülhetetlen, a berni egyezmény útján a mérgezett fegyvereket és más egyéb tisztességtelen formákat kiküszöbölni, ép úgy a kollektív munkaegyezmények is haladást jelentenek, mert hosszú békeperiódusokat biztosíthatnak, mert valószínűbbé teszik az ultima raezió be nem következését és mert alkalmasak a mérgezett fegyverek kiküszöbölésére.

H I R E K.

— **Uri esküvő.** Egy kedvesen elegans képet láttunk e hó 25-ikén d. e. 11 órakor Heves város anyakönyvvezetője, Maczky Emil előtt: Stegmüller Etelka és dr. Lipp Ferencz szentgothárdi ügyvéd és tak.-pénztári igazgató, kötöttek egymással házasságot A tanúk: a két fivér, a nyoszolyólányok közül testvér az egyik rokon a másik. Az esküvőt ebéd követte, mely a legszűkebb körben mozgott. Az új párok még aznap elutaztak.

— **Ezüst keresztel kiténtetett községi bíró.** E hó 21-ikén tüzte föl az alispán, az ezüst keresztet, melyet a király Csintalan Antalnak, tarnazsádányi bírónak, 25 éves bírói jubileuma alkalmából adományozott. Ebből az alkalomból ünnepies színt öltött a falu. A kereszt feltűzésére odaérkezett alispánt, Majzik Viktort, Inczédi Bertalan üdvözölte. Erre az alispán egy szép beszéd keretében feltűzte az ünnepelt mellére a keresztet, melyet nagy áldomás követett.

— **A hírlapbiztosítók eltörlése.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége két törvényjavaslatot dolgozott ki, melyet a legutóbbi gyűlésen mutatott be a szövetség elnökének. Az első törvényjavaslat a kaució eltörlését célozza és a hírlapkiadók és vállalatok és a hírlapírók közötti viszony gazdasági oldalait tisztázza. A javaslat megállapítja a hírlapírók fizetését is. A második törvényjavaslat a hírlapírói kamarai intézményről szól. A kamara autonóm testület, salyát alapszabályokkal, a melynek köre kiterjedne a hírlapírói és hírlapkiadói kar tekintélyének megóvására, a hírlapírók és hírlapkiadók jogainak megvédésére.

— **Legolcsóbb folyóirat** „A Jövő” című folyóirat, melynek egész évi előfizetési ára csak 2 korona, A jövő áprilisi számának tartalma: Komor: Jegyzetek — Advena novus: Forradalom előtt, költemény. — Negyedi Béla: Fekete macska, novella — Pálmay Levente: Látszat költemény. — Szegő Lipót: A gép, novella. — Tl. Philips: A tenger, novella. — Irodalom — Színház — Képző művészet — Sehröder Hugó: Közgazdaság — Szekesztői üzenetek. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII. Bajorss tér 4 sz. I. emelet.

— **Nagy nyereség** kis sorsjegyszámokkal a legbiztosabban úgy érhető el, ha Bogdány S. fővárosi sorsjegyiroda részvénytársaságnál, Budapest, IV. Károlykörtút 20 rendeljük meg osztálysorsjegyeinket. E czégnél kaphatók kizárólag a nagyon kedvelt alacsony számok 1-től 300-ig. A születési éveket tartalmazó számok 1801-től az 1900 számig ugyancsak itt szerezhetők be. Siessünk, nehogy elkéssük a rendeléssel, mert e különleges számok rövidesen elfognak.

— **A haldokló betegsegélyző pénztárak.** A munkás-betegsegélyző és baleset-biztosítópénztár, illetve ennek helyi szervei az új törvény szerint valószínűleg már ez év júliusában életbe lépnek. Ezen új intézmény a kerületi betegsegélyző pénztárakat előtti önkormányzati jogáról.

— **A gép kerekéi között.** A tari malom kerekéi közé került Tóth Mária 12 éves leány. Holt tetemeit huzzák ki összeroncsolva a kerekék közül. A vizsgálat folyamatba tetetett az iránt, hogy kit terhel a felelősség a végzetes eset miatt.

— **Egy szélhámos letartóztatása.** Jakab Gábor ismert szélhámos Hatvanba esalta e hó 10-én a hiszékeny Nagy István jász-kiséri szabó mestert ázzal, hogy a jó pénz ellenében temérdek hamis bankót ad. A meggazdagodni vágyó szabó mester el is jött Hatvanba, hozott is magával 1000 koronát és ha Reiner Károly és Lakatos Sámuel hatvani esendőrök közbe nem lépnek, bottal ütheti nyomát Nagy István Jakab Gábornak. A esendőrök a szélhámost letartóztatták; vele együtt egy nem rég Szofnokon elkövetett esalásban társát: Láda Lászlót is letartóztatták és mind-

kettőt a pestvidéki kir. törvényszéknek átadták.

— **Szerelmi dráma.** Ennek a Bpsten lejátszódott szerelmi drámának, a mi városunk szülőltje, vagy egykori lakója, képezi a főszereplőjét: Leichtmanovics József kereskedő sedéd, ki városunkban kezdte pályafutását. Már itt ismerkedett meg áldozatával, Konesán Juliával. Midőn Pestre kerültek, ugy látszik a leány reáunt a legényre és más szeretőt választott magának. Ez annyira elkészerítette Leichtmanovicsot, hogy eladván ünneplő ruháját — gondolván nem lesz többé szükség rá — revolvert vásárolt és les-helyéből rárohánván a leányra: — három golyóval hátán, karján és mellén súlyosan megsebesítette. Most a leány halállal vívódik. Leichtmanovicsot pedig letartóztatták. Már

a mult hetekben akarta végrehajtani sötét tervét de akkor nem sikerült.

CSARNOK.

Eltemetted.

Emlékszem vidáman mosolyogva váltunk el
Az „Isten hozzád”-nál nem remegett hangom...
Soká' néztem utánad könnytelen szemmel.

Csak mikor alakod messze tűnni láttam
Dobtam le magamról a kinterhes álcát
S kitértem keserves hangos zokogásban...

A vonat rohant veled völgyön-hegyen át —
Féléd egy szebb virágos jövő mosolygott
— Nem hallád többé lelkem titkos szózatát.

Azóta évek röpültek el gyors szárnyon
A mult emlékeit eltemetted régen
S vele együtt az én tiszta boldogságom!

Fum.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskaavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
örlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJ-
MIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

**A Magyar kir. államvasutak gépgyárának vezér-
ügynöksége, Budapest.**

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy Huzás: márc. 1-én, jul. 1-én, nov. 1-én.

1 drb. József sorsjegy Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb Evi összes nyeremény **100.000 kor.** Ezen állandó értékkel bíró eredeti öt sorsjegy **40 havi 2 kor.** 40 fill. részletfizetésre kapható

**Évente
hét
huzás!**

427.300 kor.

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében Budapest V., Fűrődő-utca 7. szám. Alapítotott 1888 évben.

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletlevelet azonnali juttatással szolgáltatjuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Különös figyelembe!

A rendkívül kedvelt alacsony számok

1 számtól 300 számig

kizárólag a mi gyűjtődénkben kaphatók. Ugyancsak a születési éveket

∴ tartalmazó számok ∴

1801 számtól 1900 számig

A fenti számok rendkívül nagy keresletnek örvendenek, ennél fogva kérjük mielőbbi becses megrendelését.

BOGDÁNY S.

fővárosi sorsjegyiroda
résztvénytársaság
Budapest IV., Károly-körút 20.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1 8 sorsjegy K. 150	1 2 sorsjegy K. 6. —
1 4 " " 3 —	1 1 " " 12. —

Postai szétküldés utánvétel, vagy a pénz előzetes beküldése után

SARKADY FERENCZ

FÉRFI-SZABÓ FIÓK ÜZLETE HEVESEN.

Van szerencsém nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Hevesen *Morvai Mór* ur házában Ferencsik Lajos ur vezetése mellett

férfi-szabó üzletet nyitottam.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy becses megrendelőimnek a legdivatosabb szabás, pontos és lelkiösmeretes kiszolgálása által kegyes bizalmát kiérdemeljem.

Raktáron tartok a legújabb divatu Magyar és Angol gyártmányu szöveteket,

Kegyes pártfogását kérve

kiváló tisztelettel:

Sarkady Ferencz

férfi-szabó.

9 10